

CIRKUSZI AKROBATIKA

Alapkutatási és szakmódszertani periodika

West-Sooby Anna: Cirkuszi akrobatika és iskolai testnevelés (4. rész)

Ahogy a cikksorozatom 2. részében [\[1\]](#) áttekintést adtam a Semmelweis Egyetem Testnevelési és Sporttudományi Karán „cirkuszi akrobatika” differenciált ismeretanyaggal 2009-ben indult edzői kurzusról (BSc), a mostani írásom kiindulásául is személyes tapasztalataim szolgálnak. A 2015/2016-os tanév őszi szemeszterében ugyanis sikerült megszereznem az abszolutóriumot az Eszterházy Károly Főiskola „Testnevelő; Játék- és szabadidő-szervező tanár” szak MA fokozatához, és leadni a szakdolgozatomat, melynek tematikája a cirkuszi akrobatika egy szeletével foglalkozik.

Mielőtt rátérnék a diplomamunkám ismertetésére, egy jól megalapozott impressziómnak szeretnék hangot adni. Mind a felsőoktatásban hallgatói jogviszonyban eltöltött évek alatt, mind pedig a közoktatásban szerzett benyomásaim alapján azt mondhatom, hogy mindkét területen a legnagyobb nyitottsággal, sőt jóindulattal fogadták az artista munkával kapcsolatos kezdeményezéseimet.

Az Erdőkertesi Neumann János Általános Iskolában a kollégáim kifejezett érdeklődéssel és pozitív visszajelzésekkel támogatták a törekvéseimet, és az Igazgató dicsérő értékelése is nagymértékben hozzájárulhatott ahhoz, hogy az Oktatási Hivatalnál lezajlott pedagógus I. minősítési eljárásom 100 %-os eredményességgel zárult, [\[2\]](#) hiszen az artista karrierem, mint referenciaterület a teljes pályakép prezentációjában hangsúlyosan szerepelt.

Ugyanígy a szokványosnak aligha mondható témaválasztásom dacára mind a TF-en, mind az egri EKF-en jóindulatú segítőkészséggel patronálták kutakodásaimat a tanáraim. Akár a kiegészítő és/vagy elméleti tantárgyak esetében, akár a szakmódszertani beadandóknál – kivétel nélkül mindig jó osztályzatokkal honorálták a munkáimat. Természetesen külön köszönettel tartozom a témavezetőimnek, az első esetben Hamar Pál professzor úrnak (TF) és legutóbb pedig Révész–Kiszela Kinga adjunktusnak (EKF).

Az alábbiakban az EKF-re 2015 őszén benyújtott „*A cirkuszi akrobatika lehetséges alkalmazása az iskolai testnevelésben*” c. szakdolgozatomnak [\[3\]](#) az Összegzését adom közre a teljes munka áttekinthetősége érdekében, majd az egyik legfontosabb részt, a projektoktatásról.

Összegzés

Dolgozatom megírásának célja az volt, hogy felhívjam a figyelmet a cirkuszi akrobatika eszköztárára, amely lehetőséget biztosíthat a közoktatásban tanuló gyerekek számára sokféle szerez (rekviziten) való gyakorlásra, főleg a koordinációs képességek fejlesztése végett. Ezzel a pedagógia egyre nagyobb hangsúlyt kapó alapkérdése, a motiváció, vélhetőleg komoly támogatást kapna a sokszínűség irányába történő minél erőteljesebb elmozdulás irányába.

Elsőként a cirkusz társadalmi funkcióváltozásáról szóló elméleteket körvonalaztam, kiemelve annak jelentőségét, hogy (főleg a kisiskolás korosztály részére) a tradicionális cirkusz a népmeséhez hasonlóan fontos szükségleteket elégít ki. A cirkuszkutatási irodalmat ismertetve találtam olyan pontokat, amelyeken kapcsolódni lehet a sporttudományos vizsgálatokhoz.

A dolgozat központi témája az egyensúlyozás volt, csak érintve annak anatómiai és sportélettani vonatkozásait. A fejlesztő gyakorlatokra fókuszálva az artistaképzés ún. ügyesség tantárgyát vizsgáltam meg, az esetleges általános iskolai felhasználhatóságra tekintettel. Egy pilot studyval végül azt a hipotézist verifikáltam, hogy a göröggyakorlatok dominanciájával végzett foglalkozások szignifikánsan javítják a flamingo-teszt eredményeit, vagyis a gyerekek egyensúlyozási kompetenciáját.

Projektoktatás

Mint látható, a diplomamunkám vezérmotívuma az a gondolat, mely szerint a testnevelés tantárgy csak akkor tud megfelelni a társadalmi igényeknek, ha egyre szélesebb mozgásformát kínál, és a „*tartalmi színesítés egyik újszerű, számos szakmai és pedagógiai értéket magában foglaló tananyaga lehet a cirkuszi akrobatika*”.[4]

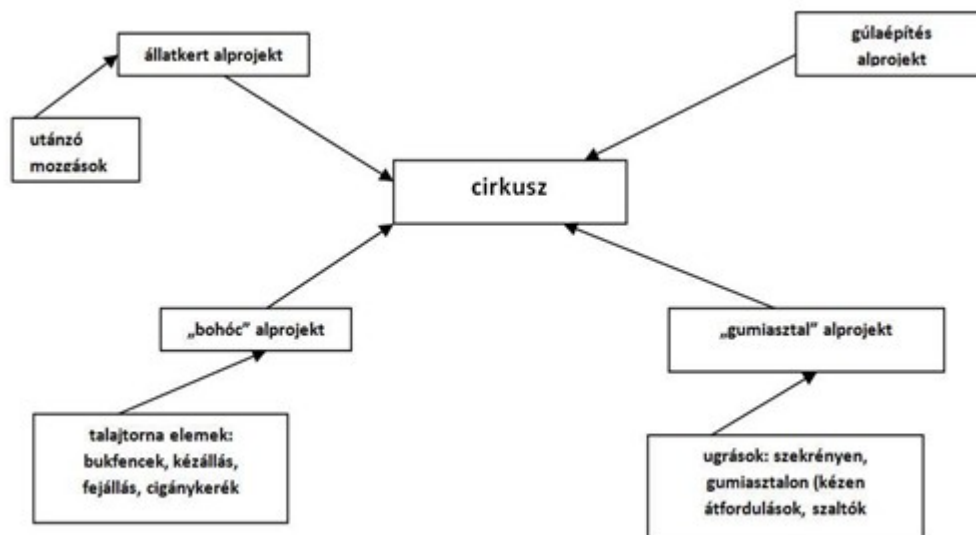
Úgy gondolom, hogy szakdolgozatomban az a része tarthat igényt érdeklődésre a szakmai közvélemény legszélesebb köreiben, amely a projektoktatással foglalkozik. A Cirkuszi akrobatika első lapszámaiban megjelent két részes cikk^[5] nagyon részletesen tárgyalja az itt kínálkozó lehetőségeket. Az alábbiakban egy további, a könyvtári adatgyűjtés során talált, nagyon biztatónak ígérkező kezdeményezés áttekintése következik.

Az anyagot Némethné dr. Tóth Orsolya neve fémjelzi, és címe: *Módszertan kidolgozása a „Testnevelési órák terhelése” SBANTA 3144 tárgyhoz a „Projektpedagógia” és a „Kooperatív tanulás” mint kompetencia*

alapú módszerek felhasználásával(www.sek.nyme.hu /20151108 20151108). A kifejezetten tanítók képzésére összeállított anyag voltaképpen egy főiskolai tanmenet, melyben a szerző a gimnasztika, támasz- és függőgyakorlatokat hármastematikára bontja: „Tornaünnepély”, „Játszótér”, „Cirkusz”.

Az első kettőhöz hasonlóan a „Cirkusz” projekt leírásánál is a következő alfejezetcímek szerepelnek: *Kompetenciák; Gyakorlatcsoportok; Feladatmegosztás; A differenciálás lehetőségei; Előzetes tudás; Időterv; Eszközök; Munkaformák*. Az utolsó három elemet átemelem ide:

- *Produktum: egy „cirkuszi előadás” megtervezése, megszervezése, magtanulása és bemutatása az utolsó két óra valamelyikén (video felvétel készül)*
- *Értékelés: az egyéni vállalások alapján, a „nézők” tetszése alapján*
- *Gondolat-térkép:*

A cikksorozatomban következő (befejező) részében egyfajta kitekintésként azokat a felmerült kérdéseket fogom számba venni, amelyek mentén a további kutatások folytathatók lehetnek.

---

[1]http://epa.oszk.hu/01400/01461/00026/pdf/EPA01461_cirkuszi_akrobatika_2014_04_02.pdf

[2] Tanúsítvány: OH-PEDI/290/2015 sz.

[3] A szakdolgozat előzetes időpont-egyeztetés után hozzáférhető a Magyar Cirkusztörténeti és -elméleti Kutató Alapítványnál (cirkuszkutato@gmail.com)

[4] Hamar Pál: A testnevelés tantervelméleti kérdéseiről In: *Cirkuszkutatás 2008-2009* Jászöveg Műhely Kiadó 2009.

[5] Hajagos László – Hamar Pál: Projektoktatás és cirkuszprojekt I-II. *Cirkuszi akrobatika*2008/1-2 <http://epa.oszk.hu/01400/01461/00001/hajagoslaszlo.htm>;
<http://epa.oszk.hu/01400/01461/00002/hajagos.htm>

[6] www.sek.nyme.hu (letöltés 20151108 20151108)

megjelenik minden negyedévben